

**EKOIST Journal of
Econometrics and
Statistics**

EKOIST Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 38 • Haziran/June 2023

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

Dizinler / Indexing and Abstracting

TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin

ProQuest Central

DOAJ

ERIH PLUS

RePEc IDEAS

RePEc EconPapers

Cabells Journalytics

SOBIAD

EKOIST Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 38 • Haziran/June 2023

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Economics, Department of Econometrics, Istanbul, Türkiye
- bguris@istanbul.edu.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Arş. Gör. Hüseyin İÇEN

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Economics, Department of Econometrics, Istanbul, Türkiye
- huseyin.icen@istanbul.edu.tr

Yazışma Adresi / Correspondence Address

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü
İstanbul Üniversitesi Merkez kampüsü İktisat Fakültesi Ekonometri Bölümü Beyazıt/Fatih, İstanbul,
Türkiye

Telefon: +90 (212) 440-0000/11671

Fax: +90 (212) 520 82 86

E-mail: ekoist@istanbul.edu.tr

www.dergipark.gov.tr/iuekois

<https://iupress.istanbul.edu.tr/en/journal/ekoist/home>

Yayıncı / Publisher

İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press
İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü, 34452 Beyazıt, Fatih / İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00

Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.
Authors bear responsibility for the content of their published articles.

Yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.
The publication languages of the journal are Turkish and English.

Haziran, Aralık aylarında, yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası, hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.
This is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published Biannual in June, December.

Yayın Türü / Publication Type: Yaygın Süreli / Periodical

EKOIST Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 38 • Haziran/June 2023

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT BOARD

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- bguris@istanbul.edu.tr

Baş Editör Yardımcıları / Co-Editors-in-Chief

Prof. Dr. Burcu KIRAN BAYGIN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kburcu@istanbul.edu.tr
Doç. Dr. Aycan HEPSAĞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- hepsag@istanbul.edu.tr

Editorial İlişkiler Yöneticileri / Editorial Relations Managers

Prof. Dr. Ali Karun NEMLİOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - karun@istanbul.edu.tr
Prof. Dr. Mustafa TEKİN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- mustafatek@istanbul.edu.tr

Editorial Asistanlar / Editorial Assistants

Arş. Gör. Hüseyin İÇEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- huseyin.icen@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Sinan DEMİREZEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - sinan.demirezen@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Buğra POLAT, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- bugra.polat@istanbul.edu.tr

Teknik Uzmanlar / Technical Specialists

Arş. Gör. Halil İbrahim GÜNDÜZ, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- halil.gunduz@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Dr. Nimet Melis ESENYEL İÇEN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - melis.esenyel@istanbul.edu.tr
Arş. Gör. Haydar EKELİK, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- haydar.ekelik@istanbul.edu.tr

İngilizce Dil Editörleri / English Language Editors

Rachel Elana KRISS, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye
- rachel.kriss@istanbul.edu.tr
Elizabeth Mary EARL, İstanbul Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye
- elizabeth.earl@istanbul.edu.tr

EKOIST Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 38 • Haziran/June 2023

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

YAYIN KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Anıl K. BERA, University of Illinois, College of Liberal Arts & Sciences, Department of Economics, Şikago, Amerika Birleşik Devletleri - abera@uiuc.edu
- Prof. Dr. Mehmet CANER, The Ohio State University, Department Of Economics, Ohio, United States - caner.12@osu.edu
- Prof. Dr. Nicholas APERGIS, University of Piraeus, Department of Banking and Financial Management, Atina, Yunanistan - apergis1962@gmail.com
- Prof. Dr. Jamal HUSEIN, Angelo State University, Department of Accounting, Economics and Finance, Texas, United States - jamal.husein@angelo.edu
- Prof. Dr. Sakkthivel ANNAMALAI MANICKAM, Skyline University Collage, School of Business, Department of Marketing, Sharjah UAE - drsakkthi@gmail.com
- Prof. Dr. Ram SHANMUGAM, Texas State University, Honorary Professor of International Studies, School of Health Administration, San Marcos, TX 78666, USA - shanmugam@txstate.edu
- Prof. Dr. M. Thomas PAUL, PNG University of Technology, Department of Business Studies, Morobe Province, Papua New Guinea (PNG) - thomas.paul@pnguot.ac.pg
- Prof. Dr. Fatmir MEMAJ, University of Tirana, Faculty of Economics, Department of Applied Statistics and Informatics, Tirana Albania - fatmirmemaj@feut.edu.al
- Dr. Ojonugwa USMAN, School of Business Education, Federal College of Education (Technical), Department of Business Education, Potiskum, Yobe State, Nigeria - usmanojonugwa@gmail.com
- Prof. Dr. Cem CANEL, UNCW Cameron School of Business, University of North Carolina, Department of Operation Management, Wilmington - canelc@uncw.edu
- Prof. Dr. Nilgün ÇİL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye - nilgun.cil@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Seyhun DOĞAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - sdogan@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Haluk Zülfişkar, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - zulfişkar@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Mithat Zeki DİNÇER, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - mzdincer@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Veysel BOZKURT, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye - vbozkurt@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Burak SALTOĞLU, Boğaziçi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonomi Bölümü, İstanbul, Türkiye - burak.saltoglu@boun.edu.tr
- Prof. Dr. Ahmet Mucip GÖKÇEN, Rumeli Üniversitesi, İktisadi, İdari Ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, İstanbul, Türkiye - agokcen@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. Fazıl GÜLER, Yeditepe Üniversitesi, Ticari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü, İstanbul, Türkiye - fazil.guler@istanbul.edu.tr
- Prof. Dr. H. Targan ÜNAL, Doğu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul, Türkiye - targan.unal@okan.edu.tr
- Prof. Dr. Nurcan METİN, Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, Edirne, Türkiye - nurcanmetin@trakya.edu.tr

EKOIST Journal of Econometrics and Statistics

Sayı/Number: 38 • Haziran/June 2023

e-ISSN: 2651-396X • DOI: 10.26650/ekoist

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ercan SARIDOĞAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - ercan.saridogan@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Ferda YERDELEN TATOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - yerdelen@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Handan YOLSAL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, İstanbul, Türkiye
- yolsalh@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Kutluk Kağan SÜMER, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kutluk@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Hakan SATMAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - mhsatman@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Melda AKIN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - akin01@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Sema ULUTÜRK AKMAN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - akmans@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Hakan BEKTAŞ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - hbektas@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Leyla Aylin AKTÜKÜN, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - aylin@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Özlem YORULMAZ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - yorulmaz@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Leyla YÜCEL, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - isbilen@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Özlem GÖKTAŞ, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - ozlemg@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Seda KARAKAŞ GEYİK, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - kseda@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Şenol EMİR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü,
İstanbul, Türkiye - senol.emir@istanbul.edu.tr

İçindekiler Table of Contents

MAKALELER ARTICLES

Araştırma makalesi/Research article

- Testing Linear and Nonlinear Relationships Between Foreign Direct Investment and Fossil Energy Consumption in Fragile Five Countries**
Ali Çelik 1

Araştırma makalesi/Research article

- Döngüsel Bir Ekonomide Kaynak Verimliliğini Hangi Faktörler Etkiler?
Bir Panel Veri Regresyon Analizi**
Which Factors Drive The Resource Efficiency in Circular Economy? A Panel Data Regression Analysis
Gonca Yılmaz..... 19

Araştırma makalesi/Research article

- Finansal Gelişme ve Gelir Eşitsizliği Arasındaki İlişkinin Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Araştırılması: Kanonik Korelasyon Analizi Uygulaması**
Investigating the Relationship Between Financial Development and Income Inequality in Developed and Developing Countries: An Application of Canonical Correlation Analysis
Çiğdem Yılmaz Özsoy..... 35

Araştırma makalesi/Research article

- Teknik Etkinsizlik Kaynaklı Üretim Kayıpları: BRICS-T Ülkeleri Örneğinde Bir Panel Veri Analizi**
Production Losses Due to Technical Inefficiency: A Panel Data Analysis on the Case of BRICS-T Countries
Nadide Yiğitli 53

Araştırma makalesi/Research article

- Semi-Parametric Modeling of Churn Confounding Competing Risks Using Time-Dependent Covariates Among Mobile Phone Subscribers in Kenya**
Ndilo B. Fwaru, Leonard K. Alii, Jerita J. Mwambi 75

Araştırma makalesi/Research article

- Ülkelerin Gelişmişlik Düzeylerinin Karar Ağacı ve Rastgele Orman Yöntemleriyle Tahmin Edilmesi**
Predicting Countries' Development Levels Using the Decision Tree and Random Forest Methods
Batuhan Özkan, Coşkun Parim, Erhan Çene..... 87

Araştırma makalesi/Research article

- The Impact of News Related Covid-19 on Exchange Rate Volatility: A New Evidence From Generalized Autoregressive Score Model**
Deniz Erer 105

İçindekiler Table of Contents

MAKALELER ARTICLES

Araştırma makalesi/Research article

- Why Can Smes Not Adopt Green Innovation? An Assessment Via Fuzzy ISM-MICMAC-DEMATEL**
Seda Yıldırım, Gözde Koca, Özüm Eğilmez..... 127

Araştırma makalesi/Research article

- Mekânsal Ekonometri Analizi ile Türkiye’de Bölgeler Arası Bebek Ölüm Oranı Belirleyicileri Üzerine Bir İnceleme**
A Study on Interregional Determinants of Infant Mortality Rate in Turkey with Spatial Econometric Analysis
Ahmet Koncak, Gökhan Konat 149

Araştırma makalesi/Research article

- İstanbul’da Hızlı Tüketim Malları Alışveriş Ziyaretleri Ve İndirim Market Cirolarındaki Değişime Dair Sayısal - Mekansal Keşfedici Bir İnceleme**
A Quantitative Spatial Exploratory Analysis on Fast Consumer Goods, Shopping Trips, and Discount Supermarket Revenues: The Case of Istanbul
Mete Başar Baypınar, Cem Beygo, Gökâl Köseoğlu, Elifsu Şahin,
Burcu Aksoy Sertbakan 171

Araştırma makalesi/Research article

- Türkiye’de Göçmenlere Yönelik Hoşgörüyü Etkileyen Dinamiklerin İstatistiksel Analizlerle Değerlendirilmesi**
Evaluating the Dynamics Affecting Tolerance Toward Migrants in Türkiye Using Statistical Analyses
Hatice Gül Bozdeveci, Özlem Yorulmaz..... 199

Araştırma makalesi/Research article

- Veri Bilimi İçin Yeni Bir Programlama Dili: Julia**
A New Programming Language for Data Science: Julia
Münevver Turanlı, Ünal Halit Özden 223

Araştırma makalesi/Research article

- Health Econometrics Research: A Bibliometric Analysis from 1991 to 2020**
Ebru Çağlayan Akay, Merve Ertok Onurlu, Özlem Ergüt 243

Araştırma makalesi/Research article

- Finansal Başarısızlık ve KPI Puanları Arasındaki İlişkinin Analizi: SASB Ulaşım Sektöründe Bir Uygulama**
Analyzing the Relationship Between Financial Failure and KPI Score: An Application in the SASB Transportation Sector
Buse Öktem..... 265

- The Effect of Psychological Empowerment on Employee Performance: The Mediating Role of Psychological Ownership**
Hilal Tanyıldızı, Ebru Doğan 289

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular,

Sayının 1. sırasında “Testing Nonlinear Relationship Between Foreign Direct Investment and Fossil Energy Consumption in Fragile Five Countries” başlıklı Ali Çelike ait makale yer almaktadır. Çalışmada doğrudan yabancı yatırımlar (DYY) ile fosil enerji tüketimi (EC) arasındaki ilişki Kapetanios, Shin ve Snell (2006) ve Üstel Yumuşak Geçişli Ototregresif (ESTAR) hata düzeltme modeli (ECM) testleri ile araştırılmıştır. Bu kapsamda kırılmalı beşli ülkelerde arasında yer alan Brezilya, Endonezya, Hindistan, Türkiye ve Güney Afrika için 1971-2014 yıllarını kapsayan yıllık veriler kullanılmıştır.

Sayının 2. sırasında “Döngüsel Bir Ekonomide Kaynak Verimliliğini Hangi Faktörler Etkiler? Bir Panel Veri Regresyon Analizi” başlıklı Gonca Yılmaz’a ait makale yer almaktadır. Çalışmanın ampirik aşamasında, bağımlı değişken olarak kaynak verimliliği, bağımsız değişkenler olarak da ekonomik büyümeyi temsilen kullanılan kişi başına düşen GSYİH, çevre vergilerinin GSYİH içindeki payı, Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payı, belediye atıklarının geri dönüşüm oranı, enerji verimliliği değişkenleri 26 AB ülke grubu açısından dikkate alınmıştır. Veri seti yıllık olarak gözlenmiş olup verilerin ulaşılabiliğine bağlı olarak 2001-2019 dönemini kapsamaktadır. Çalışmada yöntem olarak ülkeler ile ilgili modellerde sıkça kullanılan panel veri analizi kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre, çevre vergileri, Ar-Ge harcamaları, belediye atıklarının geri dönüşümü ve enerji verimliliği değişkenlerine ait katsayıların anlamlı olduğu görülmekte ve bu değişkenlerin kaynak verimliliği üzerinde pozitif yönlü etkileri bulunmaktadır. GSYİH değişkeninin ise anlamlı olmadığı gözlenmiştir.

Sayının 3. sırasında Çiğdem Yılmaz Özsoy’un “Finansal Gelişme ve Gelir Eşitsizliği Arasındaki İlişkinin Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Araştırılması: Kanonik Korelasyon Analizi Uygulaması” başlıklı çalışmada Finansal Gelişme ile Gelir Eşitsizliği arasındaki ilişki kanonik korelasyon analizi kullanılarak araştırılmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan 41 ülke için yapılan çalışmada Finansal Gelişme değişken seti finansal erişim, finansal verimlilik, finansal istikrar ve dışsal serbestleşmeden oluşan “100.000 Kişi Başına Düşen ATM Sayısı, Net Faiz Marjı, Düzenleyici Sermayenin Risk Ağırlıklı Varlıklara Oranı ve BIS Raporlama Yapan Bankaların Konsolide Dış Alacaklarının GSYİH’ya Oranı” değişkenlerinden hareketle dört farklı boyut ile açıklanmıştır.

Sayının 4. sırasında “Teknik Etkinsizlik Kaynaklı Üretim Kayıpları: BRICS-T Ülkeleri Örneğinde Bir Panel Veri Analizi” isimli Nadide Yiğiteli’ye ait makale yer almaktadır. Çalışmada, BRICS-T ülkelerinin mevcut kaynaklarını ve teknolojiyi kullanma etkinliğinin tahmin edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, 1990-2019 dönemi ve 6 ülkeden oluşan bir panel veri seti ile stokastik sınır analizi (SSA) kullanılarak üretim sınırı modellenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, analiz döneminde teknik etkinlik düzeyinin ortalama %91 olduğu ve ülkelerin bu dönemde potansiyel çıktılarının %9’unu kaybettiği görülmüştür. Analiz döneminde ortalama teknik etkinlik katsayısı açısından ilk sırada yer alan ülke Türkiye, son sırada yer alan ülke ise Rusya olarak tespit edilmiştir. Ayrıca Rusya analiz dönemi süresince etkinliğini artıran tek ülke olarak tespit edilmiştir.

Sayının 5. sırasında Ndilo B. Fwaru, Leonard K. Alii ve Jerita J. Mwambi tarafından yazılan “Semi-Parametric Modeling of Churn Confounding Competing Risks Using Time-Dependent Covariates Among Mobile Phone Subscribers in Kenya” isimli makale yer almaktadır. Bu makale, genişletilmiş Cox orantılı hazard modelini ayarlayarak yarı parametrik bir model (düzeltilmiş Cox modeli) geliştirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada kurulan modelin geçerliliğini ve performansını değerlendirmek için Kenya’daki Mombasa ve Kilifi illerindeki üç cep telefonu servis sağlayıcısından alınan verileri kullanılmıştır. Çalışmada tahmin edilen düzeltilmiş Cox modelinin, etkili ortak değişkenlerin tespitinde daha iyi bir model olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sayının 6. makalesi Batuhan Özkan, Coşkun Parim ve Erhan Çene’ye ait “Ülkelerin Gelişmişlik Düzeylerinin Karar Ağacı ve Rastgele Orman Yöntemleriyle Tahmin Edilmesi” başlıklı çalışmadır. Çalışmada gelişmişlik düzeyine göre kategorilere ayrılmış 193 ülke için gelişmişlik düzeylerini etkileyen faktörler karar ağaçları ve rastgele orman algoritmaları kullanılarak analiz edilmektedir. Elde edilen bulgular ergen doğurganlık hızı, toplam doğurganlık oranı ve tarım, orman ve balıkçılık’ın Gayri Safi Yurtiçi Hasıla’ daki payının ülkelerin gelişmişliklerini etkileyen önemli değişkenler olduğu vurgulanmaktadır.

Deniz Erer tarafından yazılan “The Impact of News Related Covid-19 on Exchange Rate Volatility: A New Evidence From Generalized Autoregressive Score Model” isimli makale sayının 7. sırasında yer almaktadır. Çalışmada salgından en fazla etkilenen 12 gelişmekte olan ve gelişmiş ülke için COVID-19 salgınına ilişkin haberlerin döviz kuru oynaklığına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, 1 Ocak 2019 ile 31 Ağustos 2022 arasındaki finansal serilerin oynaklığını ölçmek için yeni bir yaklaşım olan student-t dağılımlı Genelleştirilmiş Otoregresif Skor (Generalized Autoregressive Score-GAS) modeli kullanılmıştır. Analiz sonucu elde edilen bulgulara göre, COVID-19 pandemisi ile ilgili panik ve yalan haberlerin döviz kurlarındaki oynaklığı artırdığı, medyadaki aldatıcı haberlerinin ise oynaklığı azalttığı görülmüştür. Bu sonuçlar, COVID-19 ile ilgili olumsuz ve spekülasyon haberlerinin finansal piyasalardaki belirsizliği artırarak döviz kuru oynaklığını olumsuz etkilediğine işaret etmektedir.

Sayının 8. sırasında “Why Can Smes Not Adopt Green Innovation? An Assessment Via Fuzzy ISM-MICMAC-DEMATEL” başlıklı Seda Yıldırım, Gözde Koca ve Özüm Eğilmeze ait makale yer almaktadır. Çalışmada Türkiye’de bebek ölümleri nedenlerinin sosyoekonomik göstergeler ile olan ilişkisi 26 Bölge (İBBS-2) için mekansal ekonometrik yöntemlerle analiz edilmektedir. Çalışma KOBİ’lerde yeşil inovasyonu ve yeşil girişimleri engelleyen faktörleri analiz etmeyi ve çözmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada öncelikle literatür taraması yapılmış ve “ekonomik engeller”, “pazar engelleri”, “politik engeller”, “bilgi eksikliği”, “teknolojik engeller” ve “idari engeller” olmak üzere altı ana engel belirlenmiştir. Engeller, Elektrik ve Elektronik sektöründeki 18 KOBİ’den uzman görüşleri alınarak Bulanık ISM-MICMAC ve Bulanık DEMATEL yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Bulanık ISM-MICMAC analiz yöntemleri ile engeller arasındaki yapısal ilişki modeli ortaya konulmuştur. Bulanık DEMATEL yöntemi ile engellerin etki-önem dereceleri belirlenmiş ve ağırlıkları hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda diğer engelleri en çok etkileyen engeller “ekonomik engeller”, “politik engeller” ve “bilgi eksikliği” olarak belirlenmiştir.

Sayının 9. sırasında “Mekansal Ekonometri Analizi ile Türkiye’de Bölgeler Arası Bebek Ölüm Oranı Belirleyicileri Üzerine Bir İnceleme” başlıklı Ahmet Koncak ve Gökhan Konat’a ait makale yer almaktadır. Çalışmada Türkiye’de bebek ölümleri nedenlerinin sosyoekonomik göstergeler ile olan ilişkisi 26 Bölge (İBBS-2) için mekansal ekonometrik yöntemlerle analiz edilmektedir.

Sayının 10. sırasında Mete Başar Baypınar, Cem Beygo, Gökalp Köseoğlu, Elifsu Şahin, Burcu Aksoy Sertbakan tarafından hazırlanan “İstanbul’da Hızlı Tüketim Malları Alışveriş Ziyaretleri Ve İndirim Market Cirolarındaki Değişime Dair Sayısal - Mekansal Keşfedici Bir İnceleme” başlıklı çalışmada İstanbul’daki konut alanları kaynaklı orta ve alt gelir gruplarına dair hızlı tüketim malları talebindeki yıllık değişim, mekansal ve mekansal olmayan veriler yoluyla alışveriş havzaları bütününde incelenmiş, planlı ve plansız alışveriş ziyaret sayılarındaki değişim deterministik bir şekilde hesaplanmıştır. Bu sayede indirim marketlere dair yerel potansiyeller ortaya konulmuştur.

Sayının 11. sırasında Hatice Gül Bozdeveci ve Özlem Yorulmaz tarafından hazırlanan “Türkiye’de Göçmenlere Yönelik Hoşgörüye Etkileyen Dinamiklerin İstatistiksel Analizlerle Değerlendirilmesi” başlıklı makale yer almaktadır. Çalışmada Türkiye’de göçmenlere yönelik hoşgörü Dünya Değerler Anketi’nin son dalgasına ait veriden hareketle detaylı olarak incelenmiştir. Çalışmanın ilk aşamasında Türkiye’de yaşayan bireyler göçmenlere yönelik toleransları açısından Gizli Sınıf Analizi ile sınıflanmıştır. Bu analiz sonucuna göre bireyler Hoşgörülü olanlar, Kararsızlar ve Hoşgörülü Olmayanlar şeklinde üç sınıfa ayrılmıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında bu üç sınıfı birbirinden ayıran sosyoekonomik ve demografik değişkenler Çok Kategorili Lojistik Regresyon Analizi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre bireylerin çalışma durumları, gelir düzeyleri, inanç düzeyleri ve politik görüşleri, onların hoşgörü düzeylerine göre sınıflanmalarında ayırt edici değişkenlerdir. Çalışmanın son aşamada ise, eğitim düzeyi ve göçmenlere yönelik hoşgörü düzeyleri arasındaki ilişki Uyum Analizi görselleştirilmiştir.

Sayının 12. sırasında “Veri Bilimi İçin Yeni Bir Programlama Dili: Julia” başlıklı Münevver Turanlı ve Ünal Halit Özden’e ait makale yer almaktadır. Çalışmada diğer programlama dillerine nazaran daha yeni olan Julia dili tanıtılmış istatistik ve veri biliminde kullanılan diğer diller ile karşılaştırılmış ve araştırmacıların ve özellikle istatistik ve veri bilimi konuları ile ilgilenen kişilerin, Julia dili ile ilgili bilgi edinmesi sağlanmıştır.

Sayının 13. sırasında Ebru Çağlayan Akay’ın, Merve Ertok Onurlu’nun ve Özlem Ergüt’ün “Health Econometrics Research: A Bibliometric Analysis from 1991 to 2020” çalışmasında, sağlık alanında yapılan

ekonometrik çalışmalar bibliyometrik analiz kapsamında incelenmiştir. Çalışmada, 1991 Ocak ile 2020 Aralık dönemleri arasında EconLit veri tabanından yararlanılarak bu alanda yapılan yayınların farklı yönlerinin ortaya konması ve son dönemlerdeki yayınların genel çerçevesi çizilmiştir.

“Finansal Başarısızlık ve KPI Puanları Arasındaki İlişkinin Analizi: SASB Ulaşım Sektöründe Bir Uygulama” başlıklı 14. sıradaki makale Buse Öktem'e aittir. Çalışmada Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu'nda (SASB) yer alan ve ulaşım sektöründe faaliyet gösteren 39 şirketin 2016-2020 yılları sürdürülebilirlik ölçüm parametreleri (KPI) ile finansal tabloları arasındaki ilişki incelenmiş ve logit ve probit modeller yorumlanmıştır.

Hilal Tanyıldızı ve Ebru Doğan tarafından hazırlanan “The Effect of Psychological Empowerment on Employee Performance: The Mediating Role of Psychological Ownership” isimli makale yer almaktadır. Bu çalışmada, psikolojik güçlendirmenin çalışan performansı üzerindeki etkisinde psikolojik sahiplenmenin aracı rolü incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Türkiye'de bir havayolu şirketinde çalışan 492 Ar-Ge uzmanı ve mühendisi oluşturmuştur. Yapılan analiz sonucunda, psikolojik güçlendirmenin çalışan performansı üzerindeki etkisinde psikolojik sahiplenmenin kısmi aracılık rolüne sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma sonucunda çalışanların yetkilendirme algısı ve sahiplenme duygusunun çalışan performansını olumlu yönde etkileyeceği öngörülmektedir. Çalışan performansının yüksek olması, örgütleri amaçlarına ulaşmada daha avantajlı bir konuma getireceği sonucuna ulaşılmıştır.

Prof. Dr. Burak GÜRİŞ

Baş Editör